

REFERAT Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25 d. 05-05-2025

Mødedato Mandag d. 05. maj 2025 kl. 19:45

Mødested Udvalgsværelse 2

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Beslutning om Klimahandlingsplan 2025-2026 og fordeling af klimapuljens midler.....	4
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Micha	6
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Anders Storgaard, Fasael Rehman og	8
Beslutning om godkendelse af skema A for FSB's nye boliger på Fuglebakkevej.....	10
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, rådmand Nikolaj Bøgh o	12
Beslutning om 1. forventede regnskab 2025.....	16

Punkt 47: Meddelelser

00.22.04-P35-17-24

Sagsfremstilling

a. Opfølgning på foretræde vedr. Avenue Hotel

Mandag den 3. marts 2025 blev der afholdt foretræde for Klima-, Plan- og Boligudvalget. En gruppe borgere, der har gårdrum ved siden af Avenue Hotel på Åboulevarden 29, var bekymret for eventuelle støjgener, hvis hotellet havde fremtidige planer om udeservering i gården. De undrede sig desuden over, at forvaltningen tilsyneladende havde anbefalet udeservering i den rolige, sydvendte gård fremfor mod gaden, hvor der er skygge og bilstøj. Gruppen af borgere havde desuden den 28. april skrevet til udvalget og forvaltningen med påstand om, at udeservering i gården vil være i strid med den gældende lokalplan.

Forvaltningen har undersøgt sagen, og kan bekræfte, at det også er forvaltningens vurdering, at udeservering ikke er umiddelbar tilladt anvendelse, og vil stride mod lokalplan 45, der udlægger området til boligformål. Hotellet har ligget der, før lokalplanen blev vedtaget, og anvendelsen som hotel har således status som fortsat lovlig anvendelse. Det vil imidlertid ikke kunne gælde for en eventuel fremtidig udvidelse af hotellets restaurant med udeservering. Hotellets gæster har lov til at opholde sig i gården, men der kan ikke blive tale om egentlig erhvervsmæssig udeservering.

Hotellet søgte i 2018 om tilladelse til udeservering mod gaden, hvilket blev givet. I forbindelse med sagsbehandlingen internt i forvaltningen, var der kontakt mellem vejmyndigheden og byggemyndigheden. Her blev der på mail drøftet, om udeservering i gården var en mulighed, men det indgik ikke i svaret til hotellet. Den interne mail er siden blevet udleveret til naboerne via en aktindsigtsbegæring. Spørgsmålet om udeservering i gården har ligeledes været drøftet telefonisk med hotellets rådgiver, og det er blevet oplyst fra forvaltningen, at det ikke vil kræve tilladelse fra vejmyndigheden, da der er tale om aktivitet på egen grund. Dermed er der imidlertid ikke taget stilling til en eventuel planmæssig tilladelse, der som nævnt ikke er mulig at give. For at undgå yderligere usikkerhed, vil forvaltningen oplyse dette til hotellet, der pt. er under ombygning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog meddelelsen til efterretning.

Punkt 48: Beslutning om Klimahandlingsplan 2025-2026 og fordeling af klimapuljens midler

00.17.00-A00-4-23

Resume

I denne sag skal det samlede indhold af Klimahandlingsplan 2025 godkendes og fordelingen af klimapuljens midler prioriteres.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget

1. indstiller til Magistraten, at Klimahandlingsplan 2025 godkendes,
2. indstiller til Magistraten, at Klimahandleplanens handlinger godkendes som beskrevet, idet forslag 4.2.6 om en byggeaffaldskonsulent ikke prioriteres i klimaplanen, men sendes til de kommende budgetdrøftelser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget,

1. indstiller til Magistraten, at Klimahandlingsplan 2025 godkendes,
2. prioriterer hvilke handlinger, der skal finansieres af klimapuljens midler.

Sagsfremstilling

Anledning

Frederiksberg skal revidere den nuværende klimaplan. Det indebærer bl.a., at kommunen genbesøger mål og delmål for CO₂-reduktioner og klimatilpasning i den gældende Klimaplan 2021, og at der identificeres handlinger, der viser vejen til opfyldelsen af målene.

Kommunalbestyrelsen vedtog d. 3. marts 2025 første halvdel af den næste klimaplan, nemlig Klimastrategi 2025, der fastsætter mål og delmål under seks spor med underlæggende indsatsområder. Med denne sag skal udvalget beslutte Klimahandlingsplan 2025 (Bilag 1), der beskriver handlinger for hvert indsatsområde, der skal være med til at sikre opfyldelsen af de besluttede mål og delmål. Hertil præsenteres udvalget for en række supplerende handlinger (Bilag 2), der kan understøtte målene yderligere, og som kan finansieres gennem klimapuljen fra Budget 2024. På den baggrund skal udvalget beslutte, hvordan puljen udmøntes og dermed hvilke supplerende handlinger, der skal indgå i Klimahandlingsplan 2025.

Klimahandlingsplan 2025 består af allerede igangsatte handlinger og nye handlinger. De igangsatte handlinger er videreførte handlinger fra Klimaplan 2021. De nye handlinger igangsættes på baggrund af Klima-, Plan- og Boligudvalgets ønsker, inddragelse af grønne aktører samt for at imødekomme nye mål, spor, indsatsområder og delmål.

Klimahandlingsplan 2025 består af 88 handlinger fordelt på de seks spor og indsatsområder, der er defineret i Klimastrategi 2025. Sporene er:

1. Energiforsyning
2. By og bolig
3. Mobilitet
4. Borgernes og virksomhedernes forbrug
5. Kommunen som virksomhed
6. Klimatilpasning

Hver handling er koblet til minimum ét delmål i strategien. For hvert indsatsområde er der udvalgt minimum én prioriteret handling, som er særligt vigtig for målopfyldelsen (markeret (P) i Bilag 1). Denne handling er beskrevet mere detaljeret end de øvrige handlinger. Alle handlinger i Klimahandlingsplan 2025 er finansierede.

Med Budget 2024 blev der afsat en klimapulje på 2.500.000 kr. i 2024 og 3.000.000 kr. i årene 2025-2027. Med udmøntningen i 2024 blev det besluttet at udmønte 1.300.000 kr. i hele perioden til hhv. en medarbejder, der arbejder med klimavenlige indkøb og udbud, og en medarbejder, der arbejder med bæredygtighed i byggeriet. I Budget 2025 blev det besluttet at anvende 400.000 kr. i 2025 og 2026 til Det Bæredygtige Forsamlingshus. Hermed er der 1.300.000 kr. til udmøntning i hhv. 2025 og 2026. Klimapuljens midler kan sikre igangsættelsen af yderligere, supplerende handlinger. Med forslaget til fordelingen af midlerne i klimapuljen (Bilag 2) suppleres Klimahandlingsplan 2025 med en række handlinger og puljen udmøntes for både 2025 og 2026. Der er et handlerum for at fordele midlerne anderledes eller tilføje/fjerne handlinger.

Klimahandlingsplan 2025 inklusiv de handlinger, som udvalget beslutter at finansiere gennem klimapuljen, vil sammen med Klimastrategi 2025 udgøre Frederiksberg Kommunes reviderede klimaplan – Klimaplan 2025, som vil blive certificeret af C40.

Anbefaling

Klimahandlingsplan 2025 identificerer handlinger på kort, mellem og langt sigt, der er med til at sikre opfyldelsen af de overordnede mål og delmål i Klimastrategi 2025, og som kan gennemføres indenfor de tilgængelige medarbejderressourcer og midler. Der er identificeret og igangsat handlinger, der understøtter alle mål og delmål. Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at

Klimahandlingsplan 2025 godkendes, da den vil sikre, at der igangsættes tilstrækkelige handlinger på kort sigt (i handlingsplanens periode 2025), til at sikre målopfyldelsen.

Klimapuljen er afsat i forbindelse med Budget 2024 og skal udmøntes årligt i budgetperioden. Klimapuljen giver mulighed for at igangsætte handlinger på områder, der kan styrkes ift. opfyldelsen af mål i Klimastrategi 2025. Der foreslås følgende handlinger:

1. Udvikling, test og udbredelse af skabelon for energifællesskaber
2. Retursystem for emballage
3. Understøttelse af ESG til kommunens virksomheder
4. Ny byggeaffaldskonsulent
5. Foranalyse om klargøring af kommunens bygninger til lavtemperaturfjernvarme
6. Genbrugsplatform
7. Pilotprojekt om bæredygtig madproduktion for kommunale køkkenmedarbejdere

Handlingerne udgør en samlet sum på 1.650.000 kr. i 2025 og 1.950.000 kr. i 2026. Dette er inkl. midler til projektledelse. Dette overskrider puljens samlede 1.300.000 kr. for både 2025 og 2026. Derfor er det nødvendigt at prioritere, hvilke handlinger, der skal indgå i klimahandlingsplanen og hvilke der skal indgå i det videre arbejde med en sag til budget, som understøtter klimaplanen.

Forvaltningen anbefaler, at puljens midler udmøntes i både 2025 og 2026. Hermed vil der ikke komme en udmøntningssag i 2026, men det vil være muligt at gennemføre handlinger med større effekt frem mod evalueringen af klimahandlingsplanen i 2026.

Økonomi

Bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Bilag

Bilag 1_Klimahandlingsplan

Bilag 2_Handlinger til udmøntning af klimapuljen

Bilag 3_Håndtering af ønsker

Punkt 49: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt om hurtigere klimahandling og et retvisende CO₂-regnskab

01.30.00-G01-5-23

Resume

Med denne sag skal der tages stilling til et beslutningsforslag om hurtigere klimahandling i forhold til igangsættelse af en revision af klimaplanen fra 2021 tidligere end planlagt og et mere retvisende CO₂-regnskab. Alle fire delforslag i beslutningsforslaget indgår i arbejdet med Klimaplan 2025, hvorfor forslaget foreslås tilrådt i sin helhed.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget,

1. indstiller til Magistraten, at forslaget om at indkalde til politiske forhandlinger tiltrædes, idet det er håndteret i udviklingen af Klimastrategi 2025, hvor der har været temadrøftelser og politiske behandlinger i udvalget,
2. indstiller til Magistraten, at forslaget om at afsætte nye midler i budget 2024 tiltrædes, idet der blev afsat midler i form af en klimapulje i Budget 2024,
3. indstiller til Magistraten, at forslaget om at kommunens klimaregnskab bliver mere retvisende, og at CO₂-reduktionerne ikke tælles med flere gange f.eks. fra kommunens vindmøller og salget af grønne certifikater herfra, tiltrædes, idet metoden for klimaregnskab er blevet revideret og dobbelttælling minimeret i forbindelse med Klimastrategi 2025,
4. indstiller til Magistraten, at forslaget om CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter tiltrædes, idet udledninger fra kommunens bygge- og anlægsprojekter er målsat i afsnit 13.1.3 i Klimastrategi 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller til Magistraten,

1. at forslaget om at indkalde til politiske forhandlinger tiltrædes, idet det er håndteret i udviklingen af Klimastrategi 2025, hvor der har været temadrøftelser og politiske behandlinger i udvalget,
2. at forslaget om at afsætte nye midler i budget 2024 tiltrædes, idet der blev afsat midler i form af en klimapulje i Budget 2024,
3. at forslaget om at kommunens klimaregnskab bliver mere retvisende, og at CO₂-reduktionerne ikke tælles med flere gange f.eks. fra kommunens vindmøller og salget af grønne certifikater herfra, tiltrædes, idet metoden for klimaregnskab er blevet revideret og dobbelttælling minimeret i forbindelse med Klimastrategi 2025,
4. at forslaget om CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter tiltrædes, idet udledninger fra kommunens bygge- og anlægsprojekter er målsat i afsnit 13.1.3 i Klimastrategi 2025.

Sagsfremstilling

Anledning

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. august 2023 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt om hurtigere klimahandling og et mere retvisende CO₂-regnskab:

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

1. At der indkaldes til forhandlinger om en revision af Frederiksberg Kommunes Klimaplan inden årsskiftet.
2. At der afsættes nye midler i budget 2024 til at øge tempoet i klimaplanen.
3. At kommunens klimaregnskab bliver mere retvisende og at CO₂-reduktionerne ikke tælles med flere gange f.eks. fra kommunens vindmøller og salget af grønne certifikater herfra.
4. At kommunens CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter enten inkluderes direkte i CO₂-regnskabet eller får dets egen mål som en del af en inklusion af scope 3 udledninger.

Begrundelse

Det Konservative Folkeparti mener at sommerens ekstreme vejr og de alarmerende globale tal for klimaforandringerne understreger behovet for en mere ambitiøs klimapolitik. Vi bifalder arbejdet med en ny klimaplan for 2025-2029, men mener, at kommunalbestyrelsen allerede nu bør gennemgå den nuværende klimaplan med et kritisk blik, for meget kan have ændret siden dens vedtagelse i foråret 2021. Selvom vi som kommune tog et stort skridt med klimaplanen, så bør vi konstant forsøge at hæve barren.

I budget 2023 blev der ikke afsat nye midler til Klimafonden. Dette mener vi er en fejl som bør rettes op i næste års budget, da midler til klimaindsatsen er afgørende for at sikre fremdrift i kommunens klimainitiativer.

Ved en revision af kommunens klimaplan bør der samtidigt arbejdes for at gøre regnskabet mere retvisende. Det er problematisk, at kommunens møller i Stevns Kommune ikke blot tælles med både i deres regnskab og vores, men også, at de grønne certifikater herfra både dækker CO₂-forbruget fra kommunens forbrug, men samtidigt videresælges på markedet. Enten bør de grønne certifikater, som overstiger kommunens forbrug, annulleres eller "restmængden" af CO₂-reduktioner fratrækkes kommunens regnskab.

Samtidigt ønsker Det Konservative Folkeparti også, at scope 3 udledninger i højere grad inkluderes i kommunens plan. Særligt er det problematisk, at politisk vedtaget beslutninger, såsom nye byggerier eller anlægsprojekter ikke opgøres klimamæssigt, hvorved

f.eks. store anlægsbeslutninger med CO2-udledninger på niveau med et helt års udledninger fra kommunen ikke vægtes i kommunens klimaplan."

Bemærkninger til forslaget

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte på mødet den 28. oktober 2024 sagen om hurtigere klimahandling og retvisende regnskaber efter drøftelse, for at denne kunne indgå i det fortsatte arbejde med udarbejdelsen af Klimaplan 2025. Referat af udvalgssag af 28. oktober 2024 er vedlagt som bilag 1.

Strategidelen af Klimaplan 2025 er godkendt 3. marts 2025 i kommunalbestyrelsen (sag nr. 51) og udkast til Klimahandlingsplan 2025-2026 behandles på samme møde som denne sag.

Pkt. 1 og 2 i beslutningsforslaget indstilles tiltrådt, da processen for udviklingen af klimaplanen har givet mulighed for politiske forhandlinger og da der blev afsat midler i Budget 2024.

Pkt. 3 og 4 i beslutningsforslaget er indgået i processen på følgende måde:

For så vidt dobbelttælling og retvisende regnskaber har forvaltningen arbejdet videre med og foreslået en metode for opgørelse af CO2-udledninger, der har fokus på helt at undgå dobbelttælling mellem kommuner og generelt følger den metodiske konsensus mellem kommunerne. Denne tilgang fremhæves i en faktaboks i klimastrategien og er godkendt.

For så vidt forslagets del om bygge og anlægsprojekter, er følgende delmål indarbejdet i klimastrategiens afsnit 13.1.3: "Der arbejdes med CO2-reduktioner gennem bæredygtighedscertificeringer i alle større byggerier - som udgangspunkt DGNB-guld eller Svanemærket på baggrund af en vurdering af mulighederne for certificering i det enkelte projekt." Dette er ligeledes godkendt af kommunalbestyrelsen på mødet 3. marts.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at beslutningsforslagets tiltrædes.

Økonomi

Ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, M, K

Bilag

Bilag 1 - Protokol 280224 inkl. bilag

Punkt 50: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Anders Storgaard, Fasael Rehman og Carina Høedt om at hæve kravene til bæredygtigt byggeri

02.00.00-G01-27-22

Resume

Med denne sag skal der tages stilling til et beslutningsforslag om at hæve kravene til bæredygtigt byggeri. Forslaget er indkommet inden arbejdet med revision af Klimastrategi 2025 blev påbegyndt. I forbindelse med vedtagelsen af Klimastrategi 2025 har Kommunalbestyrelsen besluttet, at der skal udarbejdes en strategi for bæredygtigt byggeri og anlæg. Herudover har Kommunalbestyrelsen besluttet, hvilke mål og indsatser der i øvrigt skal gælde for bæredygtighed i kommunale byggeprojekter. Klimastrategien indeholder mål og indsatser, der er i delvis overensstemmelse med kravene i dette forslag, hvorfor det indstilles, at forslaget delvist tiltrædes.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget,

- indstiller til Magistraten, at forslaget delvist tiltrædes, da der med Klimastrategi 2025 er vedtaget mål og indsatser for bæredygtighed i kommunale byggeprojekter, der delvist imødekommer forslaget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller til Magistraten,

- at forslaget delvist tiltrædes, da der med Klimastrategi 2025 er vedtaget mål og indsatser for bæredygtighed i kommunale byggeprojekter, der delvist imødekommer forslaget.

Sagsfremstilling

Anledning

Kommunalbestyrelsen oversendte den 29. august 2022 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Anders Storgaard, Fasael Rehman og Carina Høedt om at hæve kravene til bæredygtigt byggeri.

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

- Klimabelastningen af et nyt kommunalt byggeprojekt bør altid indgå som et selvstændigt vægtningskriterie i udbudsrunder af nyt byggeri.
- At alle nye kommunale byggeprojekter maks. må have en Co₂-belastning på 10 kg Co₂ -ækv/m² /år fra 2023. Efterhånden som de nationale retningslinjer for bæredygtigt byggeri forandrer sig, så bør Frederiksbergs grænse forskydes, så den gradvist følger den frivillige Co₂-klasse fra 2025.
- At alle nye kommunale byggeprojekter certificeres til DGNB-guld eller Svanemærket. Kommunalbestyrelsen bør i sidste ende kunne vælge at lægge vægt på om DGNB-mærkningen eller Svanemærket er brugt i udvælgelsen af nyt byggeri.
- At renoveringer med en entreprisum på over 20 mio. kr certificeres med enten DGNB-sølv eller Svanemærket.
- At forvaltningen i videst omfang det er muligt, pålægger eller fører en dialog med private entreprenører, der ønsker at bygge på Frederiksberg om at opnå den samme standard eller højere som de kommunale byggerier.

Begrundelse

Hvis Frederiksberg skal være en grønnere kommune, hvor vi reducerer vores Co₂-udledning markant, så er en afgørende vej derhen at gøre vores byggerier mere bæredygtige.

Globalt står byggeri for 39 % af de globale klimapåvirkninger, hvoraf 28 % kommer fra eksisterende bygningers drift og 11 % fra nybyggeri. I Danmark er meget af vores strøm grøn, hvorfor byggematerialer typisk står for en forholdsmæssig stor del af klimapåvirkningerne over en 50-årig periode.

Fra 2023 indføres der krav om livscyklusanalyser og Co₂-vejning af kommunale byggerier, og Frederiksberg Kommune får derfor et afgørende styringsredskab for at sikre bæredygtigheden af vores byggerier. Som kommune bør vi ikke bare følge de nationale grænseværdier på 12 kg Co₂-ækv/m² /år fra 2023, men sikre at vi som en grøn foregangskommune konstant er med til at skubbe grænserne for, hvor bæredygtigt byggeri kan være. Hellere bygge mindre, men sikre, at det vi bygger er klimamæssigt bæredygtigt. Derfor bør vi fastlægge en grænseværdi på 10 kg Co₂ -ækv/m² /år og desuden gøre Co₂-belastning til et afgørende parameter i alle vores udbud af større kommunale byggeprojekter.

I dag certificeres de fleste kommunale byggerier på Frederiksberg til DGNB-sølv mærkning, hvilket er tiltænkt som en sikring af bæredygtigheden ved byggeriet. Fordelen ved DGNB-mærkningen er, at den udgøres af 49 pointudløsende kriterier, der dækker over social, økonomisk og miljømæssige niveauer, der samlet giver en klassificering. Udfordringen er derimod, at der er mange veje til at opnå points og dermed ingen garanti for et lavt Co₂-udslip eller medfølgende styringsredskaber til Kommunalbestyrelsen.

Svanemærket opererer derimod med færre, men skrappe minimumskriterier særligt med henblik på den klima- og miljømæssige belastning af byggeriet.

Omvendt har Frederiksberg Kommune gode erfaringer med DGNB-certificeringen, hvorfor vi foreslår at det er muligt at søge om at bruge begge mærkninger. Samtidigt ønsker vi også at hæve kravet fra sølv til guld, så kravene styrkes."

Bemærkninger til forslaget

Behandlingen af dette beslutningsforslaget har afventet revisionen og den politiske behandling af klimaplanen, hvor bæredygtigt byggeri som noget nyt både indgår i sporene 'Kommunen som virksomhed' og i 'By og Bolig'. Med vedtagelsen af Klimastrategi 2025 d. 3. marts 2025 har Frederiksberg Kommune blandt andet besluttet at udarbejde en strategi for bæredygtigt byggeri og anlæg. Den skal definere kommunens arbejde med områder som planetære grænser, cirkularitet, livscyklusvurderinger, certificeringsordninger mm. I klimastrategien er der allerede fastlagt mål for strategien, der delvist flugter med ovennævnte forslag. Der er endvidere i Klimapuljen fra Budget 2024 afsat midler til et årsværk, der skal arbejde med bæredygtighed i byggeriet

Det er besluttet at:

- I Frederiksberg Kommunes egne byggeprojekter vil der tidligt i processen blive screenet for mulighederne for at følge Reduction Roadmaps grænseværdier for CO₂-udledning pr. m² etageareal.
- Der arbejdes med CO₂-reduktioner gennem bæredygtigheds-certificeringer i alle større byggerier – som udgangspunkt DGNB-guld eller Svanemærket – på baggrund af en konkret vurdering af mulighederne for certificering i det enkelte projekt.
- I anlægsprojekter vil Frederiksberg Kommune arbejde med at udvikle og udbrede bæredygtighedskriterier under hensyn til økonomi, faglighed og muligheden for at opfylde kommunale byggebehov.
- Frederiksberg Kommune vil fremme overgangen til emissionsfri bygge- og anlægsmaskiner ved at stille krav om emissionsfrihed i udvalgte udbud med ambitionen om at overgå til 100% emissionsfri arbejdsmaskiner.

Det er hermed besluttet at følge grænseværdierne i Reduction Roadmap, såfremt det er muligt, hvilket er grænseværdier lavere end den frivillige bæredygtighedsklasse og lavere end de op til 8 kg Co₂ -ækv/m² /år, der i løbet af 2025 vil blive stillet som krav i Bygningsreglementet. Det er desuden besluttet, at bæredygtigheds-certificere alle større byggerier, og at der som udgangspunkt certificeres til DGNB-guld eller Svanemærket afhængig af en vurdering i de enkelte byggeprojekter.

Ligeledes foreskriver Klimastrategi 2025, at forvaltningen skal gå i dialog med private bygherrer og inspirere byens aktører til at inddrage innovative klimaløsninger ved renovering og til at bevare og transformere før de bygger nyt. Og når det ender med nybyggeri vil Frederiksberg Kommune inspirere til at nybygge og anlægge med fokus på genanvendelse og klimagevinster.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler at forslaget delvist tiltrædes, idet Klimastrategi 2025 er vedtaget siden forslaget blev stillet, hvor flere af forslagene helt eller delvist er indarbejdet, og hvor der er sat mål, der vil indgå i en strategi for bæredygtigt byggeri og anlæg. Handlinger, der skal sikre målopfyldelsen, indgår også i den Klimahandlingsplan, der behandles på møde i Klima-, Plan og Boligudvalget d. 5. maj 2025.

Økonomi

Ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, M, K

Punkt 51: Beslutning om godkendelse af skema A for FSB's nye boliger på Fuglebakkevej

03.02.10-G01-1-24

Resume

Udvalget skal med denne sag beslutte, om kommunen skal give økonomisk støtte til, at boligforeningen fsb bygger 30 nye almene familieboliger på Fuglebakkevej 94 (skema A) og bemyndige forvaltningen til at godkende eventuelle fravigelser fra de almindelige betingelser for aftaler med entreprenører og rådgivere. Forvaltningen anbefaler at give støtten, idet byggeriet opfylder lokalplanens krav om 25 % almene boliger, og desuden understøtter kommunens boligpolitik, ligesom forvaltningen anbefaler at give bemyndigelsen.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller til Magistraten.

- at Frederiksberg Kommune giver støtte efter almenboligloven til boligforeningen fsb til at opføre 30 almene boliger på Fuglebakkevej 94 med en anskaffelsessum på 56,367 mio. kr., herunder at kommunen:
 - yder kommunalt grundkapitallån på 4,509 mio. kr.,
 - stiller garanti for den del af realkreditlånet, som når lånet optages, er ud over 60% af ejendommens værdi - og
 - godkender den budgetterede husleje på 1.671 kr. pr. m² eksklusive forbrugsudgifter.
- at give forvaltningen mulighed for at godkende evt. fravigelser i de almindelige betingelser for aftaler med entreprenører og rådgivere mm.

Sagsfremstilling

Anledning

I lokalplan 243, som blev vedtaget på møde i Kommunalbestyrelsen d. 28. april 2024, stilles krav om 25 procent almene boliger. Boligforeningen fsb søger kommunen om at godkende økonomisk støtte (skema A) for de 30 nye almene familieboliger på grunden. Byggeriet opføres af den private bygherre ALMA. Boligerne understøtter kommunens boligpolitik ved at tilvejebringe flere almene familieboliger og boliger til mennesker med almindelig indkomst samt ved at understøtte fællesskaber. Samtidig får kommunen ret til at anvise borgere til 25% af boligerne.

Byggeriets økonomi

Byggeriet har en anskaffelsessum på 56,367 mio. kr. og overholder maksimumbeløbet for almene familieboliger i 2025. Maksimumsbeløbet øges hvert år, og det kan derfor forventes, at anskaffelsessummen øges tilsvarende, når forvaltningen godkender økonomien forud for, at byggeriet igangsættes (ved skema B).

Byggeriet finansieres ved skema A med:

- kommunalt grundkapitallån (8%) 4,509 mio. kr.
- støttet realkreditlån (90%) 50,731 mio. kr.
- beboerindskud (2%) 1,127 mio. kr.

For at minimere renten garanterer kommunen for en del af det støttede realkreditlån. Kommunen giver samtidig på statens vegne tilsagn om statslig ydelsesstøtte, som er en støtte til terminsydelsen på realkreditlånet.

Fakta om byggeriet

De almene boliger udgør i alt 1.726 m², heraf 252,4 m² fællesareal. Boligerne opføres i 7 etager og varierer i størrelse fra 43-98 m² brutto. Ejendommens etageplaner, herunder placering af fællesarealer, fremgår af bilag 1 "Plantegninger for almene boliger og fællesarealer". Oversigt over huslejer fremgår af bilag 2 "Huslejer og arealer". Byggeriet forventes at stå færdigt i første kvartal 2028. Byggeriet opføres i et samarbejde mellem den private bygherre ALMA og boligforeningen fsb som et fællesskabshus med 115 private boliger og 30 almene boliger. Se nærmere i Bilag 3 "Fokus på Fællesskabet".

Kommunen godkender i henhold til lovgivningen

Forvaltningen påser, at Almenboliglovens betingelser for at give støtte til byggeriet er overholdt. Forvaltningen stiller de vilkår for tilsagnet, som fremgår af støttebekendtgørelsen. Jævnfør støttebekendtgørelsens § 18 stk. 2 stilles desuden særlige vilkår til byggeriet. Der stilles f.eks. et vilkår om at overveje, hvordan bygningsdele og komponenter kan konstrueres, så man kan genanvende eller genbruge materiale og komponenter, når de er udtjente. Der stilles også vilkår om, at fsb og Alma skal drøfte aftaler om, hvordan fællesskabet kan understøttes, f.eks. i ejerforeningens vedtægter. Se nærmere i Bilag 4 "Særlige vilkår for byggeriet."

Udlejning og kommunal anvisning

Der er en andel mindre boliger på 43-46 m² med en husleje på ca. 6.000 kr. eksklusive forbrug, som er særligt egnede til de målgrupper, Frederiksberg Kommune anviser til. Da lokalplanforslaget blev forelagt, stillede kommunalpolitikerne spørgsmål omkring Frederiksberg Kommunes mulighed for at kræve fortrinsret for Frederiksbergborgere. Forvaltningen har været i dialog med fsb om dette. Fortrinsret til de nævnte grupper ligger uden for Rameaftalen om udlejning, der er indgået mellem Frederiksberg Kommune og BL 1 kreds. Der stilles i forvejen store krav til udlejningen, idet boligerne ligger i et fællesskabshus, og fsb skal understøtte dette. Der er således ikke aftalt fortrinsret for frederiksbergborgere.

Økonomi

Finansiering af grundkapitallånet på 4,509 mio. kr. bevilges fra anlægsramme til flere almene boliger, der blev afsat i budget 2020. Frederiksberg Kommune skal i henhold til §127 i Lov om Almene Boliger stille garanti for den del af realkreditlånet, der når lånet optages, er ud over 60 procent af ejendommens værdi. Denne garantistillelse påvirker ikke kommunens låneramme.

Fravigelser i de almindelige betingelser for aftaler med entreprenører og rådgivere

I henhold til støttebekendtgørelsens § 30 stk. 2 skal Kommunalbestyrelsen stille som betingelse for tilsagnet, at ABT (Almindelige betingelser for totalentreprise i bygge- og anlægsvirksomhed) lægges til grund for udbuddet uden fravigelser. Kommunalbestyrelsen kan dog efter modtaget begrundelse godkende fravigelser. Erfaringsmæssigt er der ved et almindeligt alment byggeri behov for mindre fravigelser fra ABT'en. Uden en bemyndigelse til forvaltningen kræver det en godkendelse af Kommunalbestyrelsen, hvis ABT'en skal fraviges.

Anbefaling

Byggeriet understøtter kommunens boligpolitik ved at rumme boliger med en husleje, der kan betales af mennesker med almindelige indkomster, og det understøtter fællesskaber. Endelig får kommunen adgang til flere nye boliger, der er egnet til kommunal anvisning. Forvaltningen anbefaler derfor, at Kommunalbestyrelsen beslutter at give økonomisk støtte til byggeriet (skema A). Hvis Kommunalbestyrelsen vælger ikke at godkende sagen, vil byggeriet ikke blive realiseret. Forvaltningen anbefaler at Kommunalbestyrelsen giver forvaltningen bemyndigelse til at afvige ABT for at smidiggøre processen.

Økonomi

Der er ingen bevillingsmæssige konsekvenser, idet der er en pulje til grundkapitallån til flere almene boliger, og garantistillelsen påvirker ikke kommunens låneramme.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelse

Bilag

Bilag 1 - Fuglebakkevej plantegninger for almene boliger og fællesarealer

Bilag 2 Fuglebakkevej - huslejer og arealer

Bilag 3 Fuglebakkevej Fokus på fællesskabet

Bilag 4 særlige vilkår til byggeriet

Punkt 52: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, rådmænd Nikolaj Bøgh og 2. viceborgmester Michael Brautsch om at frede Tuborg Labyrinten

04.01.00-G01-487-24

Resume

Der er stillet forslag om, at Frederiksberg Kommune sammen med Lokalforeningen for Bygnings- og Landskabskultur tager initiativ til at frede Tuborg Labyrinten. Forvaltningen har undersøgt mulighederne for fredning og bevarelse af labyrinten og indstiller, at forslaget ikke tiltrædes, da Labyrinten allerede er beskyttet af en landskabs-/naturfredning i fredningskendelsen for Frederiksberg Have og Søndermarken.

Beslutning

Et flertal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Lone Loklindt, Malte Mathies Løcke, Rasmus Holme Nielsen og Sine Heltberg) beslutter, at oversende høringssvar til Miljø- og Trafikudvalget, hvor udarbejdelse af en bevarende lokalplan for Tuborg-labyrinten ikke anbefales, idet Tuborg-labyrinten allerede er beskyttet af en naturfredning. Et mindretal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Anders Storgaard, Laura Lindahl og Carina Høedt) stemte for at anbefale en bevarende lokalplan.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,

at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

Sagsfremstilling

Miljø- og Trafikudvalget vedtog på møde den 17. marts at sende spørgsmålet om bevarende lokalplan til høring i Klima-, Plan- og Boligudvalget. Sagen forelægges således Klima-, Plan- og Boligudvalget. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Tidlige sagsfremstilling (Miljø- og Trafikudvalget 17. marts)

Magistraten sendte på mødet den 3. februar 2025 sagen retur til Miljø- og Trafikudvalget efter drøftelse. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke, idet det er forvaltningens vurdering, at et ønske om at ændre forslaget fra et fredningsønske til et ønske om en bevarende lokalplan vil kræve, at der stilles et nyt beslutningsforslag - f.eks. på det næstkommende møde i Kommunalbestyrelsen den 24. marts. Et nyt beslutningsforslag om en bevarende lokalplan vil i givet fald skulle behandles i Klima-, Plan og Boligudvalget, da bevarende lokalplaner varetages her. Miljø- og Trafikudvalget kan således med denne sag alene træffe beslutning om fredningsforslaget.

Tidligere sagsfremstilling (3. februar 2025)

By- og Erhvervsstrategisk udvalg og Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen på møderne den 25. november 2024 efter drøftelse.

Fsva. udarbejdelse af bevarende lokalplaner, kan forvaltningen oplyse:

- I forslag til Kommuneplan 2025 er to nye kvarterer udpeget: En bevarende lokalplan for det græske kvarter og en bevarende lokalplan for kommuneplanens rammeområde 6.C.6 Søfronten Nord. Forslaget er i høring frem til den 20. februar 2025.
- Der er igangværende udarbejdelse af forslag til bevarende lokalplan for området omkring Kronprinsensvej.
- I kommuneplanen 2021 (og 2025) er der planlagt udarbejdelse af 2-3 bevarende lokalplaner som erstatning for byplanvedtægt 27 for villaområderne - og
- Der skal laves en bevarende temalokalplan for værdifulde, bevaringsværdige træer.

Det bemærkes yderligere, at Tuborg Labyrinten er beskyttet af en landskabs-/naturfredning i fredningskendelsen for Frederiksberg Have og Søndermarken.

Tidligere sagsfremstilling af 25. november 2024

Miljø- og Trafikudvalget udsatte på mødet den 16. september 2024 sagen efter drøftelse, idet Det Konservative Folkeparti ønsker at ændre ordlyden i forslaget til at "bevare Tuborg Labyrinten" med henblik på at forvaltningen undersøger, hvilke muligheder der er herfor.

Forvaltningen har undersøgt sagen og kan oplyse, at kommunen ved hjælp af planværktøjer som en lokalplan, kan udpege området som bevaringsværdigt. Forvaltningen ser dog ikke på nuværende tidspunkt en anledning til at igangsætte udarbejdelse af en [bevarende](#) lokalplan for labyrinten, da området allerede er beskyttet af en landskabs-/naturfredning i fredningskendelsen for Frederiksberg Have og Søndermarken, og der ikke er aktuelle planer om at ændre labyrint-motivet.

Tidligere sagsfremstilling af 16. september 2024

Kommunalbestyrelsen oversendte den 17. juni 2024 følgende forslag fra Anders Storgaard, rådmænd Nikolaj Bøgh og 2. viceborgmester Michael Brautsch om at frede Tuborg Labyrinten.

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

At Frederiksberg Kommune sammen med Lokalforeningen for Bygnings- og Landskabskultur tager initiativ til at frede Tuborg Labyrinten.

Begrundelse

Det Konservative Folkeparti mener, at Tuborg Labyrinten udgør en vigtig del af det samlede kulturhistoriske område om Frederiksberg Have. Labyrinten sikrer ikke bare et grønt område til børn og voksne, men tilstedeværelsen af en hækkelabyrint som et klassisk træk ved slotshaver er også med til at sikre områdets sammenhæng med Frederiksberg Slot.

Som konsekvens af forslaget bør det sikres, at en eventuel udvidelse og modernisering af KBs faciliteter ved Pile Allé sker med en respektfuld indpasning, der også bibeholder Labyrinten som en naturlig del af området."

Bemærkninger til forslaget

Forvaltningen har undersøgt mulighederne for en fredning af labyrinten.

Et fredningsforslag skal begrundes med ophæng i enten

- Naturbeskyttelseslovens § 1 herunder at beskytte natur, landskabelige og kulturhistoriske værdier og vægtes efter arealets betydning for almenheden i kraft af sin beliggenhed - eller
- Bygningsfredningsloven § 3 herunder at frede selvstændige landskabsarkitektoniske værker, der er begrundet i deres fremragende værdi.

Det er Fredningsnævnet, der afgør forslag om fredninger, og Slots- og Kulturstyrelsen, der afgør forslag om bygningsfredninger.

Labyrinten ligger inden for det område, der er omfattet af fredningskendelsen af 1960 for Frederiksberg Have. Af fredningskendelsen fremgår, at Fredningsnævnet den 12. december 1992 dispenserer *"i medfør af Naturbeskyttelsesloven § 50, stk. 1 til etablering af det ansøgte haveanlæg med labyrint."* Dispensationen er begrundet med, at det ansøgte haveanlæg med en labyrint af bøgehække ikke strider mod formålet i fredningskendelsen. Det område, som labyrinten ligger på, er altså omfattet af fredningskendelsens formål, hvoraf det blandt andet fremgår, at arealerne skal bevares som rekreativt grønt område tilgængeligt for offentligheden.

Af Bygningsfredningsloven § 3 fremgår, at: *"Kulturministeren kan frede bygninger og selvstændige landskabsarkitektoniske værker af væsentlig arkitektonisk værdi eller kulturhistorisk værdi, som er over 50 år gamle. Uanset deres alder kan bygninger og selvstændige landskabsarkitektoniske værker dog fredes, når det er begrundet i deres fremragende værdi eller i andre særlige omstændigheder."*

Forvaltningen har på den baggrund vurderet, at en indledende dialog med Slots- og Kulturstyrelsen vil kunne afdække mulighederne for en eventuel bygningsfredning af labyrinten. Som eksempel er Frederiksberg Allé og Frederiksberg Runddel omfattet af en bygningsfredning i 2018. Forvaltningen kan oplyse, at det er ganske få landskabsarkitektoniske værker, der er under 50 år gamle, der er bygningsfredede i Danmark.

Forvaltningen har indledningsvist indsamlet information om landskabsarkitektoniske og kulturhistoriske forhold for labyrinten. Labyrint-motivet er et klassisk havehistorisk element i slots- og herregårdshaver. Labyrinten har ikke en historisk forbindelse til Frederiksberg Slot. Labyrinten blev anlagt i 1993 og er således over 30 år gammel. Marketing og reklamebureauet Wibro, Duckert & Partners leverede idéoplægget, og den daværende Vej- og Parkafdeling i Frederiksberg Kommune stod for projektering og udførelse af anlægget. Labyrinten er lavet af 6.500-7.000 bøgeplanter, og stisystemet omfatter i alt ca. 800 meter grussti, og i centrum af området, der er mål for labyrinten, er der anlagt et 160m² stort græsareal udformet som Tuborg-etiket jf. bilag 1.

Labyrinten modtog i 1993 rosende omtale fra Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse i forbindelse med foreningens årlige præmieringer. I den rosende omtale uddybes det at: 'Labyrinten opfylder et mangeårigt savn for tilstedeværelsen af sådan en figurdannelse i hovedstaden. Med Labyrinten i Pile Allé er en lang landskabstradition videreført om end i anden skikkelse end sædvanligt og med stærke associationer til donator, Tuborgfondet.'

Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg har i mail af 19. august 2024 oplyst, at foreningen ikke er medforslagsstiller til forslaget om fredning af labyrinten.

Forvaltningen vurderer, at muligheden for at opnå en bygningsfredning af labyrinten er lille, da det er ganske få landskabsarkitektoniske værker, der er under 50 år gamle, der er bygningsfredede, og at disse bygningsfredninger er begrundet med, at værkerne er ikoniske for sin tid, et repræsentativt eksempel på den landskabsarkitektoniske stil, der gjorde sig gældende på den tid, værket blev til i, og skabt af betydningsfulde havearkitekter. Labyrinten ved Pile Allé er unik som grønt anlæg og oplevelse i en bymæssig kontekst, men har ikke historisk forbindelse til Frederiksberg Slot eller en særlig havekunstnerisk forbindelse til den tidsepoke, den blev til i.

Forvaltningen har henvendt sig til Slots- og Kulturstyrelsen for at få en indledende udtalelse om mulighederne for en bygningsfredning af labyrinten. Slots- og Kulturstyrelsen har meldt tilbage, at labyrinten er et velholdt og fint udformet grønt anlæg til stor glæde for børn og voksne, og at labyrinten udgør en moderne fortolkning af en hækkelabyrint, som man kender det fra de danske slotshaver.

Styrelsen vurderer imidlertid ikke, at Labyrinten har såkaldt *'fremragende arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi'*, hvilket et selvstændigt landskabsarkitektonisk værk, der er under 50 år gammelt, skal have for at kunne blive fredet. Styrelsen opfordrer til, at anlægget fortsat bevares i sin helhed.

Forvaltningen indstiller, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Labyrinten ikke er et fredningsemne.

Forvaltningen vurderer, at en eventuel udvidelse og modernisering af KBs faciliteter ved Pile Allé kan ske med en respektfuld indpasning, der også kan bibeholde labyrint-motivet som en naturlig del af området. Forvaltningen vurderer samtidig, at man ved en bygningsfredning af labyrinten vil afskære sig fra muligheden for at indrette sig efter fremtidige ønsker til et eventuelt ændret rekreativt brug.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 16. september 2024, pkt. 125:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Trafik- og Miljøudvalget, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at sagen tages til orientering.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 16. september 2024, pkt. 125:

Sagen blev udsat efter drøftelse, idet Det Konservative Folkeparti ønsker at ændre ordlyden i forslaget til at "bevare Tuborg Labyrinten", med henblik på at forvaltningen undersøger, hvilke muligheder der er herfor.

Indstilling 25. november 2024, pkt. 177:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Trafik- og Miljøudvalget, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at sagen tages til orientering.

Indstilling 25. november 2024, pkt. 49:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Trafik- og Miljøudvalget, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at sagen tages til orientering.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 25. november 2024, pkt. 177:

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Beslutning fra By- og Erhvervsstrategisk udvalg 2022-25, 25. november 2024, pkt. 49:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 13. januar 2025, pkt. 7:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Trafik- og Miljøudvalget, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at sagen tages til orientering.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 13. januar 2025, pkt. 7:

Et flertal i Miljø- og Trafikudvalget (Jan E. Jørgensen, Thyge Enevoldsen, Malte Mathies Løcke, Lone Loklindt og Freja Fokdal) indstiller, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

Et mindretal i Miljø- og Trafikudvalget (Carina Høedt og Brian Holm) stemte imod.

Indstilling 3. februar 2025, pkt. 44:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Trafik- og Miljøudvalget, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at sagen tages til orientering.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 3. februar 2025, pkt. 44:

Magistraten sendte sagen retur til Miljø- og Trafikudvalget efter drøftelse.

Indstilling 17. marts 2025, pkt. 30:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Trafik- og Miljøudvalget, at forslaget ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at Tuborg Labyrinten ikke er et fredningsemne.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 17. marts 2025, pkt. 30:

Miljø- og Trafikudvalget vedtog at sende spørgsmålet om bevarende lokalplan til høring i Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Bilag

Bilag 1 Indvielse af Labyrinten

Punkt 53: Beslutning om 1. forventede regnskab 2025

00.30.14-S00-1-25

Resume

Sagen indeholder forvaltningens første samlede prognose for regnskabsresultatet for 2025. 1. forventede regnskab bygger på forventninger samt faktisk forbrug i årets første to måneder. Der forventes budgetoverholdelse.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog sagen om 1. forventede regnskab 2025 til orientering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Magistraten indstiller,

1. at 1. forventede regnskab tages til efterretning,
2. at der meddeles tillægsbevillinger og rammeneutrale omplaceringer i 2025 og frem jf. tabel 1 i afsnittet Bevillingsmæssige konsekvenser,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 25 mio. kr. til renovering og modernisering af Søndermarkskolen finansieret af de med denne sag tillægsbevilgede merudgifter på 25 mio. kr. jf. tabel 1,
4. at der afsættes 27,9 mio. kr. i en pulje til anlægsbehov, jf. nedenstående afsnit Anlæg.

Fagudvalgene får sagen til orientering.

Sagsfremstilling

Anledning

Forventede regnskaber indeholder en fuld gennemgang og beskrivelse af kommunens aktuelle økonomiske situation i indeværende år, samt en række tekniske omplaceringer og tillægsbevillinger. For at øge tilgængeligheden og formidlingen er formatet for de forventede regnskaber opsat, så den tekniske del er adskilt fra selve gennemgangen af Frederiksbergs Kommunes økonomi.

Selve prognosen og status på kommunens økonomi fremgår i vedlagte planchesæt (bilag 1).

Udvalgsgennemgangene fremgår af bilag 2. Den mere tekniske del i form af bevillingsmæssige ændringer fremgår af bilag 3. Derudover er der en række bilag med oversigter og samtlige afvigelser vedlagt sagen (bilag 4-7).

På service gives der alene tillægsbevillinger og tekniske korrektioner med modpost på puljen til uforudsete udgifter i 2025. Rammeneutrale omplaceringer indarbejdes i 2025. Korrektioner for 2026 og frem indarbejdes i budgetforslag 2026.

Overordnet

Overordnet balancerer Frederiksberg Kommunes økonomi omkring balance, dog med en usikkerhed indenfor et interval mindredudgifter for -34 mio. kr. til merudgifter for +34 mio. kr.

Driften – service og overførselsudgifter – udviser mindredudgifter, mens der på anlæg er uomgængeligt behov for at finde 25 mio. kr. til merudgifter vedr. Søndermarkskolen for primært til fundering. Behovet er under afklaring, men der bør afsættes minimum 25 mio. kr. Udover Søndermarkskolen forventes behov for yderligere finansiering til Lindevangskolen og tandlægeklinikken på hospitalsgrunden. Det foreslås derfor, at der reserveres 28 mio. kr. til anlægsbehov. Reservationen findes fra mindredudgifter på service og overførselsudgifter.

Service

Overordnet peger forventningerne til servicedriften i 2025 i retning af mindredudgifter, men med risiko for merudgifter. Udvalgene har indmeldt afvigelser i størrelsesordenen -53 til + 15 mio. kr. inkl. risikoområder. Det er særligt Ældre- og Omsorgsudvalget og Miljø- og Trafikudvalget, der trækker i retning af mindredudgifter. For førstnævntes vedkommende er det færre udgifter til SOSU-elever samt visitation til hjemmeplejeydelser, der resulterer i forventede mindredudgifter, mens det for sidstnævntes vedkommende er ekstra indtægter vedr. parkering og råden over vej. I modsat retning trækker Socialudvalget, der særligt er presset af forventede merudgifter til herberger og krisecentre. Kommunen har fortsat merudgifter til ukrainske flygtninge. Merudgifterne dækkes af en budgetpulje afsat hertil samt forventet statslig kompensation. Ændret demografi og tekniske korrektioner, der ikke påvirker driften/service-niveauet frigiver midler, så den samlede forventning lander på -65 til +3 mio. kr.

Det giver rum for at tillægsbevilge 31 mio. kr. til at dække anlægsbehovet. Herefter ligger den samlede forventning på -34 mio. kr. til + 34 mio. kr.

I 1. forventede regnskab er der tre udvalg, der forventer, eller har overvejende risiko for merforbrug i 2025. Det er Socialudvalget, der fortsætter det igangværende arbejde med den social handleplan. På Kultur- og Fritidsudvalget er der merforbrug på to institutioner, der begge udarbejder en handleplan for budgetoverholdelse. På Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, forventes der risiko for ikke-varige merforbrug på tandplejen. Grundet den ikke-varige karakter, og usikkerhed om hvorvidt der opstår et merforbrug, iværksættes der ikke handleplan. Sundheds- og Forebyggelsesudvalget vil blive orienteret i forbindelse med anlægssagen vedr. udvidelse af tandklinikken.

Anlæg

Anlæg viser foreløbigt opgjorte merudgifter for 25 mio. kr. i 2025 til

Søndermarkskolen, primært som følge af behov for fundering. Behovet er fortsat under afklaring, men der bør afsættes minimum 25

mio. kr. Som beskrevet ovenfor kan merudgifterne finansieres af mindreudgifter på service og overførselsudgifter. Udover Søndermarksskolen er der i forbindelse med 1. forventede regnskab 2025 identificeret forventede merudgifter til Lindevangskolen og tandlægeklinikken på hospitalsgrunden. Begge projekter er under opstart. Der foreslås reserveret en anlægspulje hertil fra mindreudgifterne på service og overførselsudgifter.

Frederiksberg Kommunes anlægsramme er i 2025 på 366 mio. kr. Der er aktuelt iværksat anlægsprojekter for mere end rammen, hvilket styringsmæssigt følger kommunens principper, da der erfaringsmæssigt kommer forskydninger ud af året. I 1. forventede regnskab 2025 forskydes der således for ca. 39 mio. kr. til 2026, 2027 og 2028. I den resterende del af året skal der findes yderligere forskydninger for ca. 104 mio. kr., hvilket vurderes at være på grænsen af hvor mange forskydninger der ventes at komme i den resterende del af året. Det er specielt tillægsbevilgede merudgifter på 25 mio. kr. i 2025 på Søndermarksskolen, der ventes at presse anlægsrammen i 2025. Der reserveres 27,9 mio. kr. til fremtidige anlægsbehov vedr. renovering af Lindevangskolen og tandklinikken på hospitalsgrunden.

For yderligere uddybning af forskydningerne i 1. forventede regnskab henvises til bilag 6 og 7.

Overførselsudgifter

Overførselsudgifterne udviser forventede mindreudgifter for ca. 22 mio. kr. Mindreudgifterne vedrører den kommunale medfinansiering af færdigbehandlede patienter, og det tillægsbevilles til at finansiere anlægsbehovet.

Der er en forventning om en negativ midtvejsregulering i 2025 i forbindelse med den kommende Økonomiaftale mellem regeringen og KL. De resterende forventede mindreudgifter – ca. 45 mio. kr. – foreslås reserveret til at dække den forventede midtvejsregulering.

For en uddybning af overførselsudgifter henvises til bilag 1 og 2.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler at Magistraten tiltræder indstillingerne.

Økonomi

Bevillingsmæssige konsekvenser

Med 1. forventede regnskab meddeles der tillægsbevillinger og rammeneutrale omplaceringer indenfor og på tværs af udvalg i 2025 og frem – jf. tabel 1. Alle bevillingsmæssige ændringer er uddybet i bilag 3 og 6.

Tabel 1 Tillægsbevillinger og udgiftsneutrale omplaceringer

Drift, service	Udgifter	19,0					Puljen til uforudsete
	Indtægter	-30,7					
Drift, service	Udgifter	-30,8	15,2	10,9	9,3	22,5	Kassen
	Indtægter		-7,8	-8,0	-8,6	-21,6	
Drift, overførsler	Udgifter	-20,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	Kassen
	Indtægter	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Anlæg, indenfor anlægsrammen	Udgifter	-13,7					Negativ anlægspulje
Anlæg, indenfor anlægsrammen	Udgifter		35,6	2,7	28,4	0,0	Kassen
Anlæg, udenfor anlægsrammen	Udgifter	-31,1	31,1	0,0	0,0	0,0	Kassen
	Indtægter	8,9	-8,9	0,0	0,0	0,0	
Anlæg, takstfinansieret	Udgifter	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	Byggekredit
Finansielle poster	Udgifter	-2,0					Kassen
	Indtægter	-168,2					

* Bevillingsændringer for 2026 og frem indarbejdes i budgetforslaget for 2026 og vil blive foreslået tiltrådt med budgetforslaget for 2026.

Modposten for tillægsbevillingerne er hhv. puljen til uforudsete udgifter i 2025, den negative anlægspulje i 2025, byggekredit i 2025 og kassen i overslagsår og på øvrige styringsområder.

Sagens bevillingsmæssige konsekvenser er uddybet i bilag 3 og 6.

Bilagsoversigt:

Til sagen om 1. forventede regnskab 2025 er en række bilag, der uddyber og beskriver ovenstående forhold. Bilagene er:

1. 1. forventede regnskab 2025 – gennemgang til Magistraten: Planchegennemgang af den samlede økonomi – service-, overførsels- og anlægsudgifter. Beskrivelse af udfordring, finansiering og løsningsforslag.
2. Samlet udvalgsgennemgang: Uddybende gennemgang af de enkelte fagudvalg i plancher.
3. Notat om bevillingsmæssige ændringer: Gennemgang af bevillingsmæssige ændringer i form af udgiftsneutrale omplaceringer, tillægsbevillinger og driftsoverførsler på hhv. service-, overførsels- og anlægsudgifter
4. Bevillingsoversigt: Økonomioversigt fordelt på udvalg.
5. Strukturel balance, resultat og kassebeholdning: Økonomioversigt over kommunens finansielle status.
6. Anlægsafvigelse fordelt på udvalg: Økonomioversigt over anlægsområdet.
7. Beskrivelser af afvigelser på anlægsprojekter: Uddybende oversigt over de enkelte anlægsprojekter

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten
Alle fagudvalg
Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 5. maj 2025, pkt. 126:

Forvaltningen indstiller, at Magistraten indstiller,

1. at 1. forventede regnskab tages til efterretning
2. at der meddeles tillægsbevillinger og rammeneutrale omplaceringer i 2025 og frem jf. tabel 1 i afsnittet Bevillingsmæssige konsekvenser
3. at der meddeles anlægsbevilling på 25 mio. kr. til renovering og modernisering af Søndermarkskolen finansieret af de med denne sag tillægsbevilgede merudgifter på 25 mio. kr. jf. tabel 1
4. at der afsættes 27,9 mio. kr. i en pulje til anlægsbehov, jf. nedenstående afsnit Anlæg

Fagudvalgene får sagen til orientering.

Indstilling 5. maj 2025, pkt. 37:

Forvaltningen indstiller, at Magistraten indstiller,

1. at 1. forventede regnskab tages til efterretning,
2. at der meddeles tillægsbevillinger og rammeneutrale omplaceringer i 2025 og frem jf. tabel 1 i afsnittet Bevillingsmæssige konsekvenser,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 25 mio. kr. til renovering og modernisering af Søndermarkskolen finansieret af de med denne sag tillægsbevilgede merudgifter på 25 mio. kr. jf. tabel 1,
4. at der afsættes 27,9 mio. kr. i en pulje til anlægsbehov, jf. nedenstående afsnit Anlæg.

Fagudvalgene får sagen til orientering.

Indstilling 5. maj 2025, pkt. 20:

Forvaltningen indstiller, at Magistraten indstiller,

1. at 1. forventede regnskab tages til efterretning,
2. at der meddeles tillægsbevillinger og rammeneutrale omplaceringer i 2025 og frem jf. tabel 1 i afsnittet Bevillingsmæssige konsekvenser,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 25 mio. kr. til renovering og modernisering af Søndermarkskolen finansieret af de med denne sag tillægsbevilgede merudgifter på 25 mio. kr. jf. tabel 1,
4. at der afsættes 27,9 mio. kr. i en pulje til anlægsbehov, jf. nedenstående afsnit Anlæg.

Fagudvalgene får sagen til orientering.

Bilag

Bilag 1 1. FR 2025

Bilag 2.01 Magistraten 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.02 Klima-, Plan- og Boligudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.03 Undervisningsudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.04 Ældre- og Omsorgsudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.05 Kultur- og Fritidsudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.06 Børneudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.07 Socialudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.08 Miljø- og Trafikudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.09 Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.10 Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 2.11 By- og Erhvervsstrategisk Udvalg 1FR udvalgsgennemgang

Bilag 3 Bevillingsmæssige ændringer i 1. forventede regnskab 2025

Bilag 4 Bevillingsoversigt 1. forventede regnskab

Bilag 5 Strukturel balance, resultat og kassebeholdning

Bilag 6 Anlægsafvigelser fordelt på udvalg

Bilag 7 Beskrivelser af afvigelser på anlægsprojekter